

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-1-150 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-03/54-21
Karar Tarihi : 20.1.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Akif KAYAR

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: BASF SE
Temsilcisi Av. Gamze ÇİĞDEMTEKİN, Av. Ahu YALGIN
Maya Akar Center Büyükdere Cd., 100/29 34394 Esentepe/İstanbul

20 **D. TARAFLAR** : - BASF SE
Carl-Bosch-Strabe 38 D-67056 Ludwigshafen, ALMANYA
- Ciba Holding A.G.
Klybeckstrasse 141, 4057 Basel, İSVİÇRE

E. DOSYA KONUSU: Ciba Holding AG hisselerinin çağrı yoluyla BASF SE tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 5.12.2008 tarih, 8080 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 31.12.2008 tarih ve 8466 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 13.1.2009 tarih, 2008-1-150/Öİ-09-MAK sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 15.1.2009 tarih, REK.0.05.00.00-120/5 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-03 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu devralma işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, bununla birlikte söz konusu devir işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile yasaklanan, hakim durum yaratmaya veya mevcut hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak, ilgili pazarda rekabeti önemli ölçüde azaltıcı nitelikte olmadığı dolayısıyla işleme izin verilebileceği ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Ciba Holding (Ciba)

Ciba, merkezi İsviçre, Basel'de bulunan özel kimyasal maddeler pazarında faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Ciba plastiklere, kağıtlara, otomobillere, binalara, evlere ve

09-03/54-21

50 kişisel bakım ürünlerine performans, koruma, renk ve güç ekleyen ürünler üretmektedir. Ciba'nın ticari faaliyetleri, plastik katkı maddeleri, kaplama etkileri (boya grubu), kağıt kimyasalları ve su şartlandırma bölümlerine ayrılmıştır. Ciba'nın hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Ciba'nın Hissedarlık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)
Diğer	Halka açık

Ciba Grubu'nun Türkiye'deki iştirakleri, aşağıda hissedarlık yapılarına yer verilen şirketlerden oluşmaktadır:

Tablo 2: Ciba Kimya Ticaret Ltd. Şti.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)

60 **Tablo 3: Ciba Dış Ticaret Ltd. Şti.**

(.....)	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)

Ciba Grubu'nun Türkiye'deki iştiraklerinin tamamının (yani Ciba Kimya Ticaret Ltd. Şti. ile Ciba Dış Ticaret Ltd. Şti.) limited şirket olmaları nedeni ile yönetim kurulları değil ortaklar kurulları vardır.

Ciba'nın dünya ve Türkiye ciroları 2007 yılı için sırasıyla (.....) TL. ve (.....) TL. olarak gerçekleşmiştir.

H.1.2. BASF SE (BASF)

70 Ana merkezi, Almanya'da Ludwigshafen am Rhein'da bulunan BASF, global anlamda kimyasallar piyasasında faaliyet gösteren BASF Grubu şirketlerinin ana şirketidir. BASF'ın faaliyet alanları, petrol ve gazdan kimyasallara, plastiklerden performans ürünlerine, zirai ürünlerden hassas kimyasallara kadar çeşitli ürün pazarlarını kapsamaktadır. BASF hisseleri, Frankfurt (BAS), Londra (BFA) ve Zürih'te (AN) borsaya kotedir. BASF hisselerinin halka açıklık oranı %(...)'dür. BASF, bir üçüncü kişi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol edilmemektedir.

80 Ciba Grubu'nun Türkiye'deki iştirakleri, aşağıda hissedarlık yapılarına yer verilen şirketlerden oluşmaktadır:

Tablo 4: BASF Türk Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)

Tablo 5: Elastogran Poliüretan San. ve Tic. Ltd. Şti.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)

Tablo 6: Yaşar BASF Otomotiv Boya San. Tic. Ltd. Şti.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
(.....)	% (...)

Tablo 7: BASF Yapı Kimyasalları Sanayi A.Ş.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
Diğer	% (...)

Tablo 8: Meges Boya Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Hissedar Adı	Hisse Payı
(.....)	% (...)
Halka açık	% (...)

BASF'ın dünya ve Türkiye ciroları 2007 yılı için sırasıyla (.....) TL. ve (.....) TL. olarak gerçekleşmiştir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosyadaki bilgilere göre, Ciba ve BASF'ın Türkiye pazarındaki faaliyetleri aşağıdaki şekilde özetlenmektedir:

- 110
- **Asit Boyar Maddeler:** Asit boyar maddeler, esas olarak naylon, yün, ipek ve bazı modifiye akrilik kumaşlara uygulanmak için kullanılan anyonik boyar maddelerdir. Bunlar ayrıca kağıt, deri, gıda, kozmetik, mürekkep ve temizlik karışımları gibi tekstil harici uygulamalar için de kullanılmaktadırlar. Asit boyar maddeler, parlak renkler ortaya çıkarmakta ve iyi dayanıklılık özelliklerine sahiptirler.
  - **Sabitleyiciler:** Sabitleyiciler, karışan maddeleri (anyonik çöp olarak adlandırılan) ortadan kaldırmak üzere selüloz fiberlerine veya astarlara sabitlemek sureti ile kağıda eklenmektedir.
  - 120 - **Plastikler için Standard HALS (Işık Stabilizatörleri):** HALS (Engellenmiş Amin Işık Stabilizatörleri), substrat¹ içerisindeki ışığın neden olduğu serbest radikallerin çoğalmasını engelleyen katkı maddeleridir. Substratın bozulmasını engellemek ve ürünün ömrü süresince performansını ve görünümünü geliştirmek amacıyla plastikten yapılan her türlü üründe ve boyalarda kullanılmaktadır.
  - **Poliakrilik Asitler (Kireç Önleyici ve Seyreltici Poliakrilik Asitler):** Poliakrilik asit ürünlerinin çok sayıda farklı uygulamaları bulunmaktadır: Örneğin süper emici uygulamalarındaki ya da deterjan, kağıt, kil, kumaş veya su şartlandırmadaki seyreltici, koyulaştırıcılar ve yumaklaştırıcılar.

¹ **Substrat**, biyokimyada enzimlerin tepkimelerinde işlenen maddelere verilen addır.

130 - **Bizmut Vanadat Pigmentleri:** Bizmut Vanadat Pigmentleri, yeşil tonu içeren parlak bir yeşil sunmaktadır. Bizmut vanadatin esas olarak kullanıldığı uygulama, boyalar ve kaplamalardır ve öte yandan plastiklere yönelik satışlar da artmaktadır.

- **İzoindolin Pigmentler:** İzoindolin pigmentler, organik pigmentler sınıfına dahildir. Bunlar, tinktoryal² güç ve dayanıklılık özelliklerine sahip olan ancak alkalilere karşı dayanıklı olmayan sarı-yeşil pigmentlerdir. Esas olarak yüksek kaliteli endüstriyel cilalarda kullanılmaktadırlar.

140 - **Sentetik Kuru Mukavemet Kimyasalları:** Kuru mukavemet kimyasallarının kullanımı, kağıdın fiber içeriğinin azaltılmasına ve astar seviyesinin artırılmasına imkan tanıyarak, kağıt hamurundan elde edilen kağıdın artırılmasını sağlamaktadır. Kuru mukavemetin artması ile kağıdın kalınlığı azaltılabilir ve bu da yayınlarda (örneğin dergilerde ve reklamlarda) kullanılan kağıtlar için ekonomik bir etkidir.

- **Cilt Bakımı için UV Filtreleri:** Örnek olarak koruyucu güneş ürünleri, (günlük bakım ürünleri ile birlikte) UV filtrelerinin ana uygulama alanını teşkil etmektedir.

Dosya kapsamındaki bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarları “*asit boyar maddeler, Sabitleyiciler, Plastikler için Standard HALS (Işık Stabilizatörleri), Poliakrilik Asitler (Kireç Önleyici ve Seyreltici Poliakrilik Asitler), Bizmut Vanadat Pigmentleri, İzoindolin Pigmentler, Sentetik Kuru Mukavemet Kimyasalları ve Cilt Bakımı için UV Filtreleri*” olarak tespit edilmiştir.

150 H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili coğrafi pazar olarak “Türkiye” kabul edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

160 Dosya konusu işlem, Ciba Holding AG'nin halka açık hisselerinin tamamının halka çağrı yolu ile BASF tarafından devralınmasına ilişkindir. 14.9.2008 tarihli işlem sözleşmesi (Sözleşme) uyarınca, BASF ve Ciba, Ciba'nın halka açık hisselerinin tamamı için BASF tarafından bir çağrı yapılması sureti ile işletmelerini birleştirmeyi kabul etmiş bulunmaktadır. Bu çağrı yolu ile BASF, Ciba'yı tamamen devralmak ve Ciba Grubu'nu devralmadan sonra tam kontrolüne alarak BASF grubunun içerisine tamamen entegre etmek istemektedir. Çağrıya konu hisseler Ciba hisselerinin %(...)'una tekabül etmektedir. Bildirim, tarafların her ikisinin de Türkiye sınırları içerisinde faaliyetleri bulunması nedeniyle Türkiye'de de bildirilmektedir.

170 Söz konusu Sözleşme çerçevesinde, Ciba'nın BASF tarafından devralınarak kontrolünün el değiştireceği be nedenle işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in *Birleşme ve Devralma Sayılan Haller* başlıklı 2. maddesinde yer alan hükümler uyarınca yoğunlaşma doğurucu bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.

H.3.2. Eşikler Açısından Yapılan Değerlendirme

1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in, İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar başlığı altındaki 4. maddesinde “*bir birleşme veya devralma sonucunda*

---

² Boyama ile ilgili.

09-03/54-21

birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur" hükmü yer almaktadır.

180

Dosya kapsamı çerçevesinde, Ciba ve BASF'ın Türkiye'de ilgili ürün pazarlarında 2007 yılı için pazar payı (%) ve ciro (TL.) rakamlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 9: İlgili Ürün Pazarlarında Pazar Payı ve Ciro Rakamları

İlgili Pazarlar	Ciba-Ciro	BASF-Ciro	Ciba-Pazar Payı	BASF-Pazar Payı
Asit Boyar Maddeler	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Sabitleyiciler	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Plastikler için HALS	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Poliakrilik Asitler	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Bizmut Vanadat	(.....)	(.....)	(...)	(...)
İzoindolin	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Sentetik Kuru Mukavemet Kim.	(.....)	(.....)	(...)	(...)
Cilt Bakımı İçin UV Filtreleri	(.....)	(.....)	(...)	(...)

Yukarıda yer verilen pazar payları ve ciroları dikkate alındığında *Plastikler için Standart HALS, Bizmut Vanadat Pigmentleri, İzoindolin Pigmentler ve Sentetik Kuru Mukavemet Kimyasalları* ilgili ürün pazarları bakımından dosya konusu devralma işleminin 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

190

H.3.3. 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirme

4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, ya hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir. Bu bağlamda, başvuru konusu işlem taraflarının pazardaki konumlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Taraflar Türkiye'de faaliyetlerini ithalat (doğrudan satış) ya da üretim vasıtasıyla gerçekleştirmektedirler. Tarafların ve rakip teşebbüslerin, ilgili ürün pazarlarında 2007 yılına ait pazar payları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

200

Tablo 10: Pazar Payları (Plastikler için HALS)

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Ciba	(...)
BASF	(...)
Organik Kimya A.Ş.	(...)
Brenntag Kimya	(...)
Diğer	(...)

Tablo 11: Pazar Payları (Bizmut Vanadat Pigmentleri)

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Ciba	(...)
BASF	(...)
Gemiciler Boya K.M.S.ve Tic. A.Ş.	(...)
Konuray Kimya San. ve Tic. Ltd.	(...)
Diğer	(...)

Tablo 12: Pazar Payları (İzoindolin Pigmentler)

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Ciba	(...)
BASF	(...)
Diğer	(...)

210 **Tablo 13: Pazar Payları (Sentetik Kuru Mukavemet Kimyasalları)**

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Ciba	(...)
BASF	(...)
Diğer	(...)

BASF, Ciba'yı devralması işleminden sonra Türkiye'de ilgili ürün pazarları bakımından aşağıdaki pazar paylarına sahip olacaktır:

Tablo 14: Devralma İşlemi Öncesi ve Sonrası Devralan BASF'ın Pazar Payları

İlgili Ürün Pazarları	Devralma Öncesi	Devralma Sonrası
Plastikler için HALS	(...)	(...)
Bizmut Vanadat Pigmentleri	(...)	(...)
Izoindolin Pigmentler	(...)	(...)
Sentetik Kuru Mukavemet Kimyasalları	(...)	(...)

220 Yukarıda yer verilen tablodaki bilgilerden görüldüğü üzere, BASF'ın devralma sonrası *izoindolin pigmentler* ve *sentetik kuru mukavemet kimyasalları* pazarlarında pazar payları neredeyse hiç değişmemiş olacaktır. Dolayısıyla söz konusu pazarlardaki yoğunlaşma oranı ve rekabet koşullarında anılan işlem sonrasında önemli bir farklılık oluşmayacağı görülmektedir. Anılan pazarlarda özellikle ithalat vasıtasıyla faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin toplam pazar paylarının %70 oranlarında bulunması, dosya konusu devralma işlemi neticesinde bir hakim durumun oluşması ihtimalini oldukça güçleştirmektedir.

230 *Plastikler için HALS kimyasalları* pazarında BASF'ın söz konusu devralma neticesinde %(...) oranında bir pazar payına sahip olacağı tablodaki verilerden anlaşılmaktadır. Organik Kimya adlı teşebbüsün %(...) oranında neredeyse BASF'a eşit bir pazar payına sahip bulunması, söz konusu pazardaki diğer faaliyet gösteren teşebbüslerin %(...) oranında pazar paylarının mevcut olması, ithalatın önünde bir engel bulunmaması ve ithalat yoluyla faaliyet gösteren teşebbüs sayısının çokluğu gibi unsurlar göz önüne alındığında, ilgili ürün pazarındaki rekabet koşullarında önemli bir değişikliğin olmayacağı anlaşılmaktadır.

240 *Bizmut vanadat pigmentleri* pazarında söz konusu devralma neticesinde BASF %(...) oranında pazar payına sahip olacaktır. Ancak, anılan işlem neticesinde yalnızca %(...) oranında bir yoğunlaşmanın gerçekleşeceğinin göz önüne alınması gerektiği düşünülmektedir. Dolayısıyla devralma işlemi öncesi %(...) pazar payına sahip olan Ciba'nın pazar konumu neredeyse değişmeden BASF tarafına geçmiş olacaktır. Söz konusu pazarda devralma gerçekleştiikten sonra BASF'ın rakiplerinin %(...) ve %(...) gibi pazar paylarına sahip olmaları dengeleyici unsurlar olarak görülmektedir. BASF'ın *bizmut pigmentleri* pazarındaki rakiplerinin de yine uluslar arası şirketlerin temsilcileri olduğu vurgulanması gereken bir husustur. Dolayısıyla BASF'ın Ciba'yı devralması neticesinde Türkiye coğrafi pazarında anılan pazarda hakim duruma gelmesinin oldukça zor olduğu düşünülmektedir.

Bu çerçevede, ilgili ürün pazarında genel olarak ithalat yoluyla faaliyet gösterildiği, devralan teşebbüs BASF'ın rakiplerinin yine özellikle rekabet gücüne sahip uluslar

250 arası şirketlerin Türkiye temsilcileri olduğu, ithalatın önünde herhangi bir engel bulunmadığı hususları göz önüne alındığında başvuru konusu devralma işlemi sonucunda BASF'ın elde edeceği pazar paylarının ilgili ürün pazarlarında 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde hakim durumun yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

260 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.